

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 17Csp/138/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218204345
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Péter Nagy
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2020:2218204345.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudcom JUDr. Péter Nagy v sporovej veci žalobcu: J. H., X.. XX.XX.XXXX, L. H. X. S. XXX, právne zast.: Sidor a partneri, s.r.o., so sídlom Železničná 4/A, Hlohovec, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, právne zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubáňiho 16, Bratislava, o zaplatenie finančného zadostučinenia vo výške 400,- eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 150,- eur titulom primeraného finančného zadostučinenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu vo zvyšnej časti zamietla.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

IV. Žalovaný nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa svojou žalobou podanou na tunajšom súde dňa 05.10.2018 domáhal proti žalovanému zaplatenia primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. V žalobe poukázal na rozsudok, ktorý bol vydaný tunajším súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 12Csp/29/2016. Žalobca bol v uvedenom konaní sp. zn. XXCsp/XX/XXXX v postavení žalobcu ako spotrebiteľ a domáhal sa určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Uvedený revolvingový úver zo zmluvy, ktorú žalobca uzavrel so žalovaným, bol rozsudkom súdu vydaným dňa 23.10.2017 v uvedenom skoršom konaní vyhlásený za bezúročný a bez poplatkov, pričom tunajší súd taktiež vyhlásil vo vydanom rozsudku za neprijateľnú a neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v ustanovení čl. 8 bod 8.1 revolvingovej zmluvy zo dňa 20.03.2014. Žalobca v prejednávanej veci neuviedol žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by odôvodňovali výšku požadovaného finančného zadostučinenia v sume 400,- eur, pričom len všeobecne poukázal na to, že úver mu bol poskytnutý vo výške 1.500,- eur a odplata za poskytnutie úveru bola vo výške 1.875,44 eur. Na základe tohto, ako aj na základe rozhodovacej praxe všeobecných súdov podľa ich vybraných rozhodnutí, z ktorých žalobca v žalobe citoval, žalobca považoval výšku primeraného zadostučinenia 400,- eur (25 % z odplaty) za primeranú, ktorá predstavuje dostatočnú náhradu za diskomfort, ktorý vznikol tým, že žalobca bol nútený domáhať sa ochrany svojich práv na súde, aby žalovaný naďalej neoprávnene neznižoval jeho majetok.

2. Žalovaný s dôvodmi podanej žaloby nesúhlasil. Vo svojom vyjadrení z 03.12.2018 odmietal tvrdenie žalobcu, že by porušenie ust. § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. predstavovalo v danom prípade podklad pre prijatie záveru podľa § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. o porušení práva žalobcu ako spotrebiteľa, keďže nedodržanie náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa uvedeného ustanovenia sankcionuje veriteľa a pre spotrebiteľa predstavuje prospech. Podľa názoru žalobcu v prípade neuvedenia náležitostí v zmysle § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. v spotrebiteľskej zmluve sa nejedná o porušenie takého ustanovenia, ktoré by bolo určené na ochranu spotrebiteľa, a ktorého porušenie by spájalo nejaký negatívny dôsledok pre spotrebiteľa. Z uvedených dôvodov navrhol žalovaný žalobu zamietnuť.

3. Žalobca vo svojej replike zo dňa 15.04.2019 považoval názor žalovaného, že v danom prípade nárok na finančné zadostučinenie nevznikol, za prekvapivý a zarážajúci, pričom výšku primeraného zadostučinenia považoval za adekvátnu vo vzťahu k ohrozeniu práv žalobcu. Uplatnenú výšku nároku odvodzuje žalobca od hrozacej ujmy, teda od výšky odplaty, ktorú žalovaný od žalobcu požadoval, hoci na ňu nemal nárok. Vzhľadom na to, že žalobca preplatil úver nad jeho istinu a žalovaný odmietol vydať tento preplatok, ujma na majetkových právach žalobcu spočívala aj v nemožnosti disponovania s týmito finančnými prostriedkami, hoci žalovanému nepatrili. Žalobca mal pred iniciovaním predošlého konania záujem o uzavretie mimosúdnej dohody so žalovaným, čo však žalovaný odignoroval. Pritom aj táto okolnosť podľa názoru žalobcu potvrdzuje dôvodnosť nároku, teda že spotrebiteľ musel začať konanie s ekonomicky a právne zdatnejším subjektom.

4. Na nariadenom pojednávaní vykonal súd v predmetnej veci príslušné dokazovanie, a to oboznámením sa so žalobou, vyjadrením žalovaného, replikou žalobcu, prednesom (právneho zástupcu) žalobcu a ďalším podstatným obsahom spisového materiálu vrátane pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. XXCsp/XX/XXXX, a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

5. Dňa 20.03.2014 uzatvoril žalovaný ako veriteľ so žalobcom ako dlžníkom zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.500,- Eur, ktorý sa žalobca zaviazal splácať v 42 mesačných splátkach po 80,37 eur, pri dojednanej ročnej úrokovej sadzba 70,01% a RPMN 67,66 %. Celková čiastka, ktorú mal žalobca žalovanému vrátiť, činila sumu 3.375,44 eur.

V predošlom konaní vedenom pod sp. zn. XXCsp/XX/XXXX vyhlásil tunajší súd predmetný revolvingový úver rozsudkom zo dňa 23.10.2017 za bezúročný a bez poplatkov, pričom tunajší súd zároveň vo vydanom rozsudku vyhlásil zmluvnú podmienku obsiahnutú v ustanovení čl. 8 bod 8.1 revolvingovej zmluvy zo dňa 20.03.2014 za neprijateľnú a neplatnú. V odôvodnení uvedeného rozsudku tunajší súd mimo iného uviedol, že v zmluve chýbali obligatórne náležitosti zakotvené v § 9 ods. 2 písm. j/ a k/ zákona č. 129/2010 Z.z., v dôsledku čoho sa má poskytnutý úver s poukazom na § 11 ods.1 písm. a/ a d/ ZSÚ považovať za bezúročný a bez poplatkov.

6. Žalobca v tomto konaní tvrdil, že sú splnené všetky podmienky na priznanie primeraného finančného zadostučinenia už tým, že 1/ je dané porušenie povinnosti veriteľa, ktorú povinnosť mu ukladá zákon č. 129/2010 Z.z. - konkrétne sa jednalo o neuvedenie obligatórnych náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere a v dôsledku toho nedostatočné, resp. zavádzajúce informovanie spotrebiteľa o podmienkach poskytovaného úveru, 2/ spotrebiteľ (žalobca) si úspešne uplatnil na súde porušenie predmetných povinností, keďže o tomto porušení bolo právoplatne (v prospech spotrebiteľa) rozhodnuté skorším rozsudkom vydaným vo veci sp. zn. XXCsp/XX/XXXX; 3/ zároveň je daná aj príčinná súvislosť, pretože spotrebiteľ bol v predmetnom konaní úspešný práve v dôsledku toho, že veriteľ (žalovaný) porušil právne predpisy a vyhotovil zmluvu o revolvingovom úvere zo dňa 20.03.2014 v rozpore s výslovným znením právnej úpravy. Podľa názoru žalobcu pritom postačí na priznanie nároku na primerané finančné zadostučinenie to, že veriteľ poruší práva spotrebiteľa, resp. poruší svoje povinnosti vyplývajúce z príslušnej zákonnej úpravy a spotrebiteľ si tieto porušenia úspešne uplatní na súde. Medzi porušením povinnosti a úspešným uplatnením práva musí existovať kauzálny nexus. Spotrebiteľ pritom nemusí utpieť skutočnú škodu, postačí ak mu takáto škoda hrozí. Žalovaný počas konania tvrdil, že uvedené podmienky na priznanie primeraného finančného zadostučinenia v danom prípade nie sú splnené.

7. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

8. V predmetnom konaní bolo preukázané, že žalobca sa v konaní tunajšieho súdu sp. zn. XXCsp/XX/XXXX úspešne domohol ochrany svojich práv ako spotrebiteľa a rozsudkom zo dňa 23.10.2017 bol na základe jeho žaloby vyhlásený úver z revolvingovej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu za bezúročný a bez poplatkov a zároveň bola vyhlásená zmluvná podmienka obsiahnutá v ustanovení čl. 8 bod 8.1 uvedenej revolvingovej zmluvy zo dňa 20.03.2014 za neprijateľnú a neplatnú. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='250/2007 Z.z.%25233'&ucin-k-dni='30.12.9999'> treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve, resp. určí bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru zo zmluvy o spotrebiteľského úveru (k tomu vid' napr. rozsudky KS TT sp. zn. XCo/XXX/XXXX z 25.06.2019 a KS BA sp. zn. XCo/XXX/XXXX z 24. 09. 2019). Z výroku a príslušného odôvodnenia rozsudku sp. zn. XXCsp/XX/XXXX je v tomto prípade jednoznačné, že si žalobca voči žalovanému úspešne (a už aj právoplatne) uplatnil v skoršom konaní porušenie povinností žalovaným stanovených mu ust. § 53 Občianskeho zákonníka a zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Konkrétne uplatnenie sankcie určením bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého žalovaným žalobcovi a sankcie neplatnosti konkrétnej zmluvnej podmienky o dohode o poskytnutí služby odkladu splátok za odmenu z dôvodu jej neprijateľnosti je preto v tomto prípade nepochybne základom pre priznanie práva na primerané finančné zadostučinenie podľa ust. § 3 ods. 5 zák. č. <aspi://module='ASPI'&link='250/2007 Z.z.%25233'&ucin-k-dni='30.12.9999'> 250/2007 Z. z. Nakoľko teda uvedeným spôsobom bol základný predpoklad pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia žalobcovi splnený, námietky žalovaného v danom smere sú bezpredmetné.

9. Na základe uvedeného žalobcovi vzniklo právo na primerané finančné zadostučinenie v zmysle citovaného ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré toto právo priznáva už vtedy, keď spotrebiteľovi mohla vzniknúť ujma v nadväznosti na porušenie jeho práv (t.j. nielen v prípade skutočného vzniku ujmy), pričom sa úspešne domohol ochrany svojich práv. Spotrebiteľ, teda žalobca preto nebol povinný pre osvedčenie danosti základu nároku preukazovať samotný vznik ujmy, ktorá by mu vznikla. Priznané finančné zadostučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcovi, ktorá mu vznikla konaním žalovaného a je akosi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Vo všeobecnosti je možné uviesť, že žalobca musel trpieť uplatňovanie nárokov zo strany žalovaného nad rozsah istiny úveru bez opory v zákone a následne bol donútený iniciovať spor so žalovaným, ktorý je evidentne ekonomicky aj právne zdatnejší. Vzhľadom na uvedené je potrebné konštatovať, že v danom prípade sú splnené predpoklady vzniku nároku podľa § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z. z. bližšie popísané v bode 6 odôvodnenia tohto rozsudku.

10. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. je ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá nevy vymedzuje žiadne kritériá v tejto súvislosti, pričom výška finančného zadostučinenia závisí od úvahy súdu. Z pojmu primerané zadostučinenie je možné vyvodiť, že jeho výška bude závislá od konkrétnych okolností každého prípadu. Súd má pri určení výšky primeraného zadostučinenia prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania dodávateľa, rozsah jeho následkov a možností ich odstránenia. Nárok na primerané zadostučinenie je samostatným nárokom nezávislým na iných finančných nárokoch (napríklad náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia) a jeho výška má byť úmerná len rozsahu a významu porušenia povinnosti dodávateľa. Nárok vzniká

proti porušiteľovi práva spotrebiteľa. Žalobca si právo na primerané finančné zadosťučinenie uplatnil vo výške 400,- eur. Túto výšku primeraného finančného zadosťučinenia pritom žalobca odôvodnil len všeobecným konštatovaním o jej primeranosti s tým, že táto predstavuje dostatočnú náhradu za diskomfort vzniknutý žalobcovi, ktorý bol nútený domáhať sa ochrany svojich práv na súde, aby žalovaný naďalej neoprávnene neznižoval jeho majetok. Základom pre stanovenie výšky primeraného zadosťučinenia je primeranosť, pričom súd túto výšku stanoví na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná subjektívne. Aj keď je spotrebiteľ slabšou stranou v spore a zákonodarca mu poskytuje zvýšenú ochranu, nič sa nemení na tom, že ako žalobca, ktorý je dokonca zastúpený právnym zástupcom, má povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. V predmetnom konaní žalobca žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 400,- eur z dôvodu, že bol nútený domáhať sa ochrany svojich práv na súde, keď v zmysle rozsudku sp. zn. XXCsp/XX/XXXX bol povinný žalovanému zaplatiť len poskytnutú istinu bez úrokov a poplatkov, avšak napriek tomu už zaplatil žalovanému vyššiu sumu, než bola istina. Na preukázanie týchto tvrdení o celkových úhradách však žalobca žiadne dôkazy nepredložil (výška úhrad vôbec nevyplýva z obsahu spisu, a to ani pripojeného spisu sp. zn. XXCsp/XX/XXXX), a to ani v rámci, resp. po jeho ústnom prednese na pojednávaní (vrátane ústneho prednesu jeho právneho zástupcu), pričom písomným podaním pred ďalším pojednávaním vo veci samej sa žalobca vyjadril, že všetky okolnosti dôležité pre rozhodnutie vo veci sú obsiahnuté v písomných podkladoch, ktoré doložil do súdneho spisu. Týmto bolo objektívne znemožnené, aby súd v konaní zadovážil aj prípadné iné dôkazy na objasnenie konkrétnych okolností daného prípadu za účelom dôkladnejšieho posúdenia oprávnenosti uplatnenej výšky žalobcom požadovaného finančného zadosťučinenia, k čomu by bola potrebná súčinnosť žalobcu (napr. dopytom na doteraz neidentifikovaného zamestnávateľa, u ktorého by boli vykonávané zrážky zo mzdy žalobcu, ako aj na banku, v ktorej by boli realizované prevodné príkazy žalobcu - viď prednes žalobcu na č.l. 116 spisu). Súd takisto neobdržal žiadané informácie ani od žalovaného do uskutočnenia ďalšieho pojednávania 30.09.2020, na ktorom súd napokon vo veci rozhodol. Súd tak pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal predovšetkým z tej skutočnosti, že základ nároku je nepochybne daný (viď dôvody vyššie), pričom nakoľko sa žalobca nepochybne musel domáhať svojich práv na súde, aby žalovaný neoprávnene neznižoval jeho majetok nad rozsah istiny úveru (toto bolo objektívne dané bez ohľadu na výšku dosiaľ vykonaných úhrad), toto mu objektívne spôsobovalo do právoplatného skončenia konania sp. zn. XXCsp/XX/XXXX s tým spojené nepríjemnosti a diskomfort, za ktoré je možné žalobcovi priznať náhradu vo forme finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. maximálne vo výške 150,- eur, ktorá suma predstavuje 10 % poskytnutej sumy úveru (istiny) a je v danom prípade primeraná stupňu a miere osvedčenia intenzity zásahu žalovaného do konkrétnych práv žalobcu ako spotrebiteľa v konaní (výrok I). Z rovnakých dôvodov preto súd žalobu vo zvyšnej časti ako presahujúcej hranicu primeranosti nároku zamietol (výrok II) /k uvedeným záverom pozri rozhodnutia KS TT sp. zn. 25Co/158/2018, 25Co/197/2018, 11Co/274/2018, KS BA sp. zn. 16Co/190/2018/.

Podľa § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania, podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

11. Súd pri posudzovaní danosti nároku na náhradu trov konania mal za to, že sa tu jedná o prípad, keď rozhodnutie (výška nároku) záviselo od úvahy súdu, a preto za plný úspech možno v tomto prípade považovať aj predmetné rozhodnutie, ktorým bol uznaný základ nároku, ale bola priznaná nižšia suma než akú žalobca žiadal (ako to ustanovoval predtým účinný § 142 ods. 3 zákona č. 99/1963 Z.z.). Súd preto pri uvedenom druhu predmetu konania rozhodol, že žalobca má právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, avšak pri určovaní výšky trov konania sa bude vychádzať len z prisúdenej sumy (k tomu viď dôvody rozsudku KS TT sp. zn. 10Co/191/2017). Z uvedeného dôvodu

súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému tak ako to vyplýva z výroku III rozsudku, pričom zároveň žalovanému na základe rovnakých dôvodov nárok na náhradu trov konania nepriznal vôbec (výrok IV).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Dunajská Streda (§ 355 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.